

РЕШЕНИЕ

№ 788

гр. Велико Търново, 05.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, V СЪСТАВ, в публично заседание на втори юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ГАЛЯ ИЛИЕВА

при участието на секретаря ПАВЛИНА ХР. ПАВЛОВА
като разгледа докладваното от ГАЛЯ ИЛИЕВА Гражданско дело №
20214110102632 по описа за 2021 година

Производството е образувано по предявени искиове с правно основание чл.79 ал.1 от ЗЗД и чл.86 ал.1 от ЗЗД.

Ищецът твърди, че между "*****като кредитор и ответника В. Г. П. като кредитополучател, на 03.05.2017г. е сключен договор за потребителски паричен кредит, отпускане на револвиращ потребителски кредит, издаване и ползване на кредитна карта ***** като страните постигнали съгласие кредиторът да отпусне на кредитополучателя заем в общ размер 15 000лв. за срок от 96 месеца, за периода 20.05.2017г.-20.04.2025г., съгласно погасителен план, като размерът на всяка погасителна вноска е 282,27лв. и общата стойност по кредита е 27 097,92лв. Сочи се, че ГЛП е 9,90%, а ГПР-11,17%, както и че кредитополучателят заплатил такса ангажимент в размер на 375лв., срещу която кредиторът сключва договора при фиксиран лихвен процент. Излагат се твърдения ,че сумата 14 625лв. е преведена по банковата сметка на ответника. На следващо място се твърди, че ответникът пожелал да сключи и договор за застраховка „Защита на плащанията, сключен на 03.05.2017г. между ответника и „*****“. Ищецът излага твърдения, че ответник е направил плащания по договора за кредит, но ги преустановил на 26.10.2018г., към която дата погасени били 18 вноски. Ищецът сочи, че на основание чл.5 от договора, вземането на кредиторът става изискуемо в пълен размер, ако кредитополучателят просрочи две или повече месечни вноски, считано от падежа на втората просрочена вноска, която в настоящия случай е 20.12.2018г., като ищецът заявява, че с исковата молба от името на банката отправя изрично заявление за обявяване на кредита за предсрочно изискуем. С оглед изложеното

ищецът отправя искане за осъждане на ответника да му заплати сумата 4 651,28лв.- представляваща падежирала непогасена главница за периода 20.11.2018г. до 20.08.2021г., сумата 8 311,29лв.- предсрочно изискуема главница за периода 20.09.2021г.-до 20.04.2025г., сумата 3 033,40лв.- падежирала непогасена възнаградителна лихва за периода 20.11.2018г.-20.08.2021г., ведно със законната лихва за забава, считано от подаване на исковата молба до окончателното изплащане. Претендира разноски.

В срока по чл.131 от ГПК по делото е постъпил отговор на исковата молба, подаден от особения представител на ответника, назначена по реда на чл.47 ал.6 от ГПК, в който исковите са оспорени като неоснователни по съображения, изложени в отговора. Особеният представител счита за недоказани твърденията на ищеца за възникнали договорни правоотношения с ответника, като счита, че процесният договор е с неясно съдържание, не отговаря на изискванията на чл. 10 и 10а от ЗПК, на чл.11 и чл.12 от ЗПК и на основание чл.22 от ЗПК е недействителен. Заявява, че не става ясно по какъв начин са изчислени анюитетните вноски, каква част от вноската е за главница и лихви, както и за какво се събира ГПР. Особеният представител сочи, че няма ангажирани доказателства ответникът да е знаел или да е бил уведомен за смяната на кредитора по договора и за извършеното вливане на дружествата. Отправя искане за отхвърляне на исковите.

От събраните по делото доказателства, съдът прие за установено следното от фактическа страна:

На 03.05.2017г. между ***** в качеството кредитор и ответника В. Г. П. в качеството кредитополучател е сключен договор за отпускане на револвиращ потребителски кредит, издаване и ползване на кредитна карта *****, съгласно който договор кредиторът предоставя на кредитополучателя заем в общ размер 15 000лв. за срок от 96 месеца, за периода 20.05.2017г.-20.04.2025г. Връщането на кредита, чиято обща стойност на договорените плащания е в размер на 27 097,92 лева, съгласно договора се извършва по погасителен план, включващ падежните дати на месечните погасителни вноски, а именно 96 броя равни месечни вноски в размер на 282,27 лв. всяка от вноските, с падеж 20-то число от съответния месец. Видно от договора ГПР е 11,17%, а лихвения процент 9,90%. Страните по договора са уговорили и „Застрахователна премия“ в размер на 5400 лева, като застрахователната премия бъде платена директно на застрахователния агент "*****" както и „Такса ангажимент“ в размер на 375 лева. В чл. 3 от Условията на договора страните са постигнали съгласие, че с погасителните вноски съставляват изплащане на главницата по кредита, ведно с надбавка, съставляваща печалбата за кредитора. В чл. 5 от същите пък е уговорено, че при просрочие на две или повече месечни вноски, считано от датата на втората непогасена вноска, вземането на кредитора става предсрочно изискуемо в целия му размер, включително с всички уговорени надбавки и с обезщетението за забава без да е необходимо изпращане на съобщение за това.

Видно от приложения по делото Сертификат № ***** година, ведно с ОУ за застраховка „Защита на плащанията“ на кредитополучателите по договорите за паричен кредит на датата на сключване на договора за потребителски кредит между ***** - от една

страна и ответника В. Г. П. - от друга, е сключена застраховка „Защита на плащанията“ и „Злополука“, при общи условия, според която последният е дал съгласието си при настъпване на застрахователно събитие плащането да бъде извършено в полза на „*****

По делото е допусната съдебно-счетоводна експертиза, от заключението на която се установява, че от страна на „*****на 03.05.2017г. е нареден паричен превод в размер на 14625лв. по банкова сметка с титуляр В. Г. П., открита в ОББ, като сумата представлява разлика между договорения размер на кредит от 15000лв. и таксата ангажимент в размер на 375лв. Вещото лице е констатирало, че във връзка с погасяване на кредита са извършени плащания в общ размер 5084,35лв., като направените плащания са погасили дължими до 20.10.2018г. 18 броя погасителни вноски в общ размер 5080,86лв. и частично погасена вноска със сумата 3,49лв. със срок на плащане 20.11.2018г. В заключението е посочено, че задълженията по договора за кредит възлизат на главница в размер на 4647,79лв. с настъпил падеж 20.11.2018г.-20.08.2021г., главница в размер на 8311,29лв. за вноски с падеж 20.09.2021г.-20.04.2025г. и лихва в размер на 3033,40лв.

От приетото за установено от фактическа страна, съдът направи следните правни изводи:

Предявеният иск е допустим, а разгледан по същество е частично основателен по следните съображения:

С оглед разпределението на доказателствената тежест в процеса е необходимо в условията на пълно и главно доказване ищецът да установи наличието на валидно облигационно отношение с ответника по договора за потребителски кредит, усвояването на кредита от ответника, настъпила изискуемост на вземанията по кредита и размера на претендираните отделни вземания.

От събраните писмени доказателства се установява, че между „*****“ и ответника е възникнало облигационно правоотношение по договор за отпускане на револвиращ потребителски кредит, издаване и ползване на кредитна карта PLUS-14757605, по силата на което ищецът е поел задължение да предостави на ответника заем в размер на 15 000лв., срещу насрещно поето задължение за връщането му на вноски, които в случая са 96 равни месечни вноски всяка по 282,27 лв. Възражението на особения представител относно правосубектността на ищеца съдът намира за неоснователно. Съдът приема за установено по делото от представените писмени доказателства, че кредитодателят **** ЕАД е преобразуван, като се е влял във френското дружество ****с, вписано в **** като последното е регистрирало клон в Република България - ****КЧТ, ***. При така установеното съдът приема, че с преобразуването на кредитодателя през 2018г. носител на процесните вземания е станал правопреемника му -****, вписано в Парижки търговски регистър под №****с регистриран клон в Република България - **** като за тези промени в организационната форма на кредитора не е необходимо нарочно уведомяване на ответника.

По отношение на договорното правоотношение, доколкото същият представлява потребителски заем, то в случая намират и приложение на разпоредбите на ЗПК, като

съгласно императивните изисквания въведени с разпоредбата на чл.11 ал.1 т.11 и 12 от ЗПК, договорът за потребителски кредит трябва да съдържа информация за условията за издължаване на кредита от потребителя, вкл. и погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването, като погасителния план следва да посочва дължимите плащания, сроковете и условията за извършването на тези плащания, да съдържа разбивка на всяка погасителна вноска, показваща погасяването на главницата, лихвата и когато е приложимо допълнителните разходи. В настоящия случай съдът намира, че липсва разбиване по пера на задължението на кредитополучателя, от което да е ясно в каква част то представлява главница, лихви и др., респ. липсва информация, показваща с всяка отделна вноска каква част от задължението за главница, лихви и допълнителни разходи се погасява. Задължение на кредитора, произтичащо от ЗПК е да посочи разбивка не само на целия размер на предоставения кредит, но и на всяка погасителна вноска.

В конкретния случай съдът намира, че е налице разминаване и между предварително оповестената съществена за потребителя преддоговорна информация и подписания договор. В стандартния формуляр, изискуем по чл. 5 ал.2 от ЗПК не се сочи никакво оповестяване на застраховането на кредитора за сметка на кредитополучателя. Не е попълнена графа за обезпечения, което обозначава че такива кредиторът не е изисквал, а в т. 3 на част трета, кредиторът е отрекъл изрично да е изисквал и сключване на застраховка, свързана с този предлаган кредит. Въпреки че груповата застраховка има за обект нематериални блага - живота, здравето или телесната цялост на физическо лице, които по принцип са предмет на застрахователна закрила по личните застраховки – „Живот” и „Злополука”, предложената на кредитополучателя застраховка има типично съдържание на допълнителна гаранция за отпускане кредит финансова институция срещу риска от непредвидени финансови затруднения на кредитополучателя (чл. 456 КЗ) и се сключва за негова сметка след предварителното му писмено съгласие за това(чл. 382, ал. 2 КЗ, във вр. с чл. 443, ал. 1 КЗ).

Макар това застраховане да не е било оповестено като условие на кредитирането обаче, като обща сума, която потребителят би бил задължен да заплати при ползване на тази кредитна услуга още в предварително съставения стандартен формуляр е посочен сбор, който не може да се формира само от общия размер на договорена главница и оповестените във формуляра лихви от 9,90 % годишно и разходите, изчерпващи се еднократната такса за ангажимент в размер на 375 лв. Общото задължение, съответно изцяло на общия брой равни месечни вноски, посочени в т. 6 от част втора от формуляра, всъщност е съответно на вписаните в договора за кредит сборни плащания, в които изрично вече е посочено и допълнително задължение по застрахователна премия (в размер 5400лв). Месечните вноски са оповестени както във формуляра за предварителна информация, така и в погасителния план по договора, в размер включващ и премията за застраховането на финансовия риск на кредитора, въпреки че този разход не е бил ясно обявен в преддоговорния процес. При

предварителното оповестяване на задълженията, кредиторът явно е предвидил и това допълнително плащане като част от месечна вноска, но не го е оповестил като разход в тежест на кредитополучателя. Напротив, като е пропуснал посочване на присъединяването към застраховката като задължително условие по този кредит, доставчикът на услугата е осуетил и възможността потребителя да се запознае с действителната икономическа тежест, която поема. Допълнителното плащане на премията не е отразено като разход при формиране на оповестения ГПР(11.17%), въпреки че е включен в общия дълг и месечните вноски. Този начин на оповестяване на разходите не е съответен на изискването на чл. 19 ал.1 от ЗПК. Уговорената още в преддоговорния процес застраховка в полза на застрахователя се кредитор, но за сметка на застрахования длъжник, не може да се квалифицира като изключение по чл. 19 ал. 3 ЗПК, а при отчитането ѝ като несъмнено очакван разход, действителния ГПР би бил значително завишен. Същевременно извън специалните параметри и условия, застрахователната премия е вписана като глобална сума, като изрично е посочено, че няма никаква част от нея, която да се кредитира от този ползващ се доставчик, съответно и не е имало основание за потребителя да предполага, че вноските му включват и премии, които не са отразени като разход в ГПР. Напротив, в чл. 3 от конкретизираните условия за усвояване на кредита е вписано, че месечния размер на вноската е формирана само от главница, ведно с надбавка, съставляваща печалба на кредитора, но не и от премията по съпътстващи кредита свободно избрани по инициатива на самия потребител застраховки. Освен това, няма данни събраните премии да са били изплатени на застрахователя, поради което няма и основание стойностите им да бъдат задържани от получилия ги кредитор.

В заключение, при съвкупна преценка на всяка от уговорките, съдът констатира, че вписаните параметри на договора не кореспондират на изискуемо съдържание по т.10 (годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя) и т. 11 (погасителен план, с указание как вноската се разпределя за различните видове разходи). Тази част от съдържанието на сделката е особено съществена за интересите на потребителите, тъй като въз основа на предварителната стандартизирана информация за тези реквизити кредитополучателите следва да могат да съпоставят наличните пазарни предложения и да упражнят избора си съответно на индивидуалния си интерес. Затова и неяснотите, вътрешното противоречие на това изискуемо с императивна норма съдържание, законодателят урежда като порок, който изключва валидността на договарянето(чл. 22 ЗПК). Като не е оповестил действителен ГПР както в преддоговорния процес, така и в самия договор за кредит, доставчикът на услугата е нарушил изисквания на закона и не може да се ползва от уговорената сделка. В тази хипотеза потребителят следва да върне само чистата стойност на ползваната сума, без да се отчитат начислените въз основа на договора лихва, такси и премии(чл. 23 ЗПК).

От заключението на изготвената по делото съдебно-счетоводна експертиза се установява, че кредитодателят е превел по сметка на В. Г. П. сумата 14625 лв., като от уговорената сума от 15 000лв. е приспаднала сумата в размер на 375 лева за такса

ангажимент. Видно от заключението по допуснатата съдебно-счетоводна експертиза ответникът е извършил плащане по кредита в размер на 5084,35 лева, като считано от 26.10.2018 година е преустановил плащанията по договора.

С исковата молба се претендира и присъждане на главница, която не е била падежира на момента на подаване на исковата молба и ищецът претендира тази част от главницата на основание предсрочна изискуемост. От събраните по делото доказателства не се установява преди подаване на исковата молба кредиторът да е отправил волеизявление, че прави кредита предсрочно изискуем, поради което задълженията на ответника по договора са станали изискуеми с настъпване на падежа на всяка една от погасителните вноски. Трайна е практиката на съдилищата, в това число Решение № 139/5.11.2014 г. по т.д. № 57/2012 г. на ВКС, I т.о., Решение № 198/18.1.2019 г. по т.д. № 193/2018 г. на ВКС, I т.о., Решение № 114/7.9.2016 г. по т.д. № 362/2015 г. на ВКС, II т.о. и др., в която се приема, че ако волеизявлението на кредитора за предсрочната изискуемост се съдържа в исковата молба може да се приеме, че предявяването на иска има характер на волеизявление на кредитора, че счита кредита за предсрочно изискуем, поради което моментът на предсрочната изискуемост настъпва с получаването на преписа от исковата молба, включително и чрез назначения му по делото особен представител. С оглед изложеното и доколкото към този момент са били налице предпоставките на чл. 5 от условията по договора, то вземанията за главница по договора са станали предсрочно изискуеми с получаването на преписа от исковата молба.

С оглед изложеното и разпоредбата на чл.23 от ЗПК, от общия размер на получения кредит от чиста сума от 14 625 лв. следва да се приспаднат плащанията направени от ответника в размер на 5084,35лв. и остатък от 9540,65лв. е сумата, която ответникът следва да заплати на ищеца, представляваща главница неизплатена част от получения кредит, а в останалата претендирана част, искът за главница за разликата над 9540,65лв. до пълния общ претендиран размер падежира и предсрочно изискуема главница от 12 962,57 лв. и иска за договорна лихва в размер на 3033,40лв. следва да бъдат отхвърлени като неоснователни и недоказани.

Върху главницата от 9540,65лв. следва да се присъди законната лихва за забава, считано от подаване на исковата молба /09.09.2021г./ до окончателното изплащане.

Ищецът е претендирал присъждане на направените в настоящото производство разноски и с оглед изхода на спора, съгласно разпоредбата на чл.78, ал.1 от ГПК, следва да му бъдат присъдени разноски. Ищецът е направил разноски за държавна такса в размер на 639,84лв., за възнаграждение за вещо лице в размер на 250лв. и за възнаграждение за особен представител в размер на 800лв. По претенцията за юрисконсултско възнаграждение съдът намира, че предвид на това, че делото не е голяма фактическа и правна сложност следва да бъде определено юрисконсултско възнаграждение в минимален размер от 100лв. Общият размер на разноските на ищеца възлиза на 1789,84 лв., като с оглед изхода на спора следва да бъдат заплатени от ответника на ищеца сумата 1067,53 лв. за разноски, изчислени съразмерно на уважената част на исковите претенции.

Ответникът не е претендирал присъждане на разноси и съдът не дължи произнасяне в тази насока.

Ръководен от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА В. Г. П. с ЕГН *****, с адрес ***** ДА ЗАПЛАТИ на *****, със седалище и адрес на управление гр. *****, сумата **от 9540,65лв./** девет хиляди петстотин и четиридесет лева и шестдесет и пет стотинки/- **главница** по договор за отпускане на револвиращ потребителски кредит, издаване и ползване на кредитна карта *****г., **ведно със законната лихва** върху главницата, считано от подаване на исковата молба/09.09.2021г./ до окончателното изплащане, както и **сумата от общо 1067,53 лв.** /хиляда шестдесет и седем лева и петдесет и три стотинки/, представляваща направени от ищеца разноси в настоящото производство, съразмерно на уважената част на исковите претенции, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за главница **в частта за разликата** над 9540,65лв. до пълния общ претендиран размер падежирала и предсрочно изискуема главница от 12 962,57 лв. и иска за възнаградителна лихва в размер на 3033,40лв., за периода 20.11.2018г.-20.08.2021г., **като неоснователни и недоказани.**

Решението може да бъде обжалвано пред Великотърновски окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Препис от решението да се връчи на страните.

Съдия при Районен съд – Велико Търново: _____